

Miljøvennlig palmeolje i mengder

En bil på bioenergi har i prinsippet ingen klimaeffekter. Utslipp bindes av plantene i et evig kretsløp. Det er lett å produsere miljøvennlig biodrivstoff i store mengder til en rimelig pris. Det finnes enorme områder med underutnyttet jord i verden hvor bioenergi hverken går på bekostning av regnskog, urfolk eller matvareproduksjon. Oljepalmen er trolig mest

langsiktige kjøpsavtaler. Sikre rammevilkår vil medføre at landbruksindustrien vil starte storstilt nyplanting og regjeringen kan investere i infrastruktur.

Norge har også det politiske verktøyet til å skape et slikt miljø-cluster. Vi gir 1,8 milliarder kroner til landet, fra Klima- og skogsatsingen. NMBU-studiene konkluderer at økt produksjon i Los Llanos kan avlaste presset fra oljepalmeindustrien på gjenværende villmarksområdene også i nabolandene i Amazonas.

Norge er tilrettelegger i fredsforhandlingene mellom FARC geriljaen og regjeringen. En mer rettferdig fordeling av jorden står høyt på dagsordenen. Det er nå et utbredt samarbeid mellom småbønder og palmeoljeindustrien. De små eier og jobber på jorden, de store sørger for kunstgjødning, oppfølging, prosessering og markedsføring etter sentralt bestemt fordelingsnøkler for inntektene.

Våre finansielle bidrag kan både forebygge konflikt og gi miljøvennlig biodrivstoff.

NMBU-studiene viser imidlertid at det er viktig å verne fragmentene av naturlig skog. Infrastruktur og nye palmeoljeplantasjer må holdes unna uberørte deler av Los Llanos. Vi må også unngå at dagens kvegbønder flytter dyrene.

Bedre infrastruktur vil imidlertid gjøre intensiv kvegdrift mer lønnsom og dermed redusere arealbehovet betydelig.

Torbjørn Haugaasen, førsteamanuensis ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, og **Henrik Wiig**, forsker ved NIBR, Høyskolen i Oslo og Akershus

Førsteamanuensis **Torbjørn Haugaasen** ved NMBU

Forsker **Henrik Wiig** ved NIBR, Høyskolen i Oslo og Akershus

miljøvennlig, med ti ganger mer energi pr arealenhet enn sine vegetabiliske konkurrenter. I tillegg binder selve palmen store mengder CO₂.

Et aktuelt område er Los Llanos mellom Colombia og Venezuela. En uendelig savanne med kun små fragmenter av skog. Ca. 200.000 kvadratkilometer, halve Norges areal, med degradert lavproduktiv beitemark og få urfolk.

Studier fra NMBU viser at beiteområdene kan utvikles til palmeoljeplantasjer med minimale konsekvenser for biodiversitet. Antall arter går snarere opp enn ned.

Colombia har et ambisiøst biodrivstoffprogram og vil nå bli en ledende palmeoljemasjon. De ønsker selv å spare regnskogen ved å satse i Los Llanos. Staten tar jorden tilbake fra en selvutnevnt elite for å leie ut til kommersielle aktører. Inntektene finansierer veier og infrastruktur.

Norge kan med letthet dekke sitt behov for miljøsertifisert biodiesel innen få år ved å inngå

Bankmonopol på penger

I lederen i DN 4. mars diskuteres konsekvensene av å kutte ut kontanter som betalingsmiddel, dvs. at en i praksis kun har såkalte bankpenger igjen. Det pekes på både fordeler og

Uten kontanter ville publikum i praksis ikke ha noe alternativ til bankpenger. Nok en gang må vanlige folk betale for en mislykket stabiliseringspolitikk.

